

Індивідуальний підхід при здійсненні контролю знань учнів з фізики

С. П. Стецик

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

У сучасному суспільстві відбувається постійний розвиток освітніх процесів, який вимагає узагальнення і систематизації. У Законі України “Про загальну середню освіту” зазначено, що освіта має бути спрямована на забезпечення [всебічного розвитку особистості](#) [1]. Однією з актуальних проблем сьогодні є використання індивідуального підходу в навчанні фізики на основі різних технологій.

Основою для оцінювання успішності учнів є результати контролю. В процесі контролю враховуються і якісні, і кількісні показники роботи учнів. Кількісні показники фіксуються в балах і відсотках, а якісні - в узагальнюючих думках «погано», «добре» і тому подібне.

Одним із типів завдань є тестування. При систематичному проведенні тестування у кожного школяра з'являється можливість оцінити свої успіхи за об'єктивними критеріями. Вчителю ж тестування дає можливість побачити досить повну картину успіхів в опануванні знань на даному етапі відповідно до обов'язкових вимог програми. Тести допомагають надати індивідуальну допомогу кожному учневі відповідно до виявлених прогалин в знаннях, дозволяють коректувати власну діяльність як вчителя при виявленні незадовільних результатів навчання з окремих тем значної частини учнів.

У нашому дослідженні ми використовували не лише стандартні тести, але і тести, складені самими учнями, наприклад при виконанні домашнього завдання [2, 77].

Іншою формою індивідуального контролю може служити робота з технічними засобами навчання і, перш за все, комп'ютерні технології. Великі можливості для індивідуального контролю дає використання програмних продуктів. В ході роботи ми контролювали знання і уміння учнів 11 класів за допомогою курсу, призначеного для підготовки до здачі зовнішнього незалежного оцінювання власної розробки.

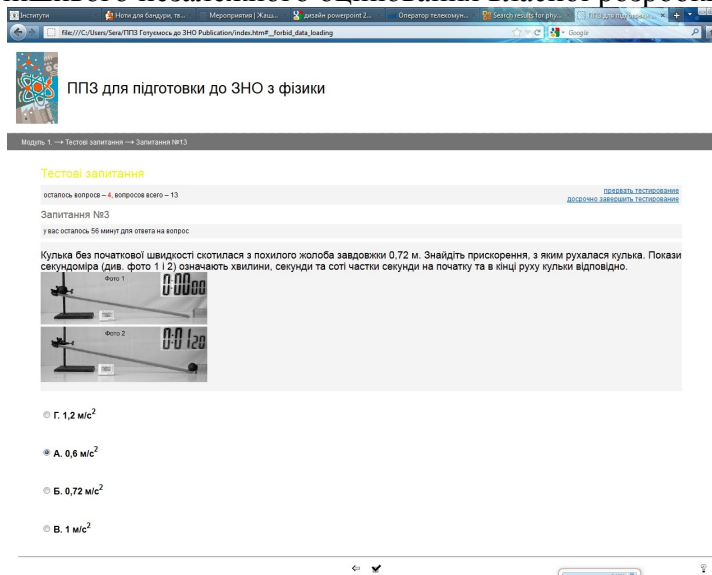

Рис. 1. Вигляд ППЗ для підготовки до ЗНО

Курс містить завдання з усіх розділів і тем, що вивчаються в школі, тести за видами діяльності і уміннями, що перевіряються, що містять завдання трьох рівнів.

Завдання частини А передбачають перевірку знань, відповідних до обов'язкового мінімуму змісту фізичної освіти (тест з вибором відповіді).

Завдання частини В (самостійне розв'язання задачі).

Така організація роботи відноситься до технології на основі інформаційно-комунікаційних засобів (технологія комп'ютерного уроку) [3]. При підготовці до уроку з використанням ІКТ вчитель не повинен забувати, що це урок, а значить складає план уроку

виходячи з його цілей, при відборі навчального матеріалу він повинен дотримуватися основних дидактичних принципів: систематичності та послідовності, доступності, диференційованого підходу, науковості та ін. При цьому комп'ютер не замінює вчителя, а тільки доповнює його.

Для такого уроку властиві такі критерії:

- Принцип адаптивності: пристосування комп'ютера до індивідуальних особливостей дитини;
- Керованість: у будь-який момент можлива корекція вчителем процесу навчання;
- Інтерактивність і діалоговий характер навчання; - ІКТ мають здатність "відгукуватися" на дії учня і вчителя; "вступати" з ними в діалог, що і становить головну особливість методик комп'ютерного навчання;
- Оптимальне поєднання індивідуальної та групової роботи;
- Підтримання в учня стану психологічного комфорту при спілкуванні з комп'ютером;
- Необмежене навчання: зміст, його інтерпретації і додаток скільки завгодно великі.

Комп'ютер може використовуватися на всіх етапах: як при підготовці уроку, так і в процесі навчання: При поясненні (введення) нового матеріалу, закріпленні, повторенні, контролі.

При цьому комп'ютер виконує такі функції:

1. У функції вчителя комп'ютер являє собою:
  - джерело навчальної інформації;
  - наочний посібник;
  - тренажер;
  - засіб діагностики і контролю.
2. У функції робочого інструменту:
  - засіб підготовки текстів, їх зберігання;
  - графічний редактор;
  - засіб підготовки виступів;
  - обчислювальна машина великих можливостей.

Велику увагу необхідно також приділяти самоконтролю і самооцінці своєї діяльності.

Перш за все, необхідно навчити школярів бачити мету своєї діяльності, потім навчити оперувати фізичними величинами і формулами і перевіряти свої дії за допомогою перевірки розмірності і арифметики.

Безпосередньо орієнтовані на формування і розвиток умінь аналізувати свою роботу, уроки зі знаходження і виправлення своїх помилок після проведення тестування, а також уроки обговорення результатів виконання контрольних робіт.

Для самоперевірки і самооцінки можна також використовувати роботи, після (або під час) виконання яких вчитель диктує правильну відповідь, а учні самі перевіряють правильність виконання завдання і за критеріями, вказаними заздалегідь виставляють собі оцінку.

Вищеназвані форми контролю використовувались із врахуванням індивідуальних особливостей дітей. Використання цих форм контролю спрощується в умовах наявності комп'ютерного класу.

Визначення найбільш доцільної для даного учня форми контролю знань - підбір або складання індивідуалізованих завдань - розробка критеріїв оцінювання результатів контролю - обґрунтування для різних форм контролю, учнів, - контроль - аналіз результатів контролю.

Отже, індивідуальний контроль знань учнів з фізики має бути спрямований на те, аби оцінити рівень засвоєння змісту освіти, виявити зони складності, спланувати коригувальну роботу з подолання прогалин в знаннях.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про загальну середню освіту»
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>.
2. Стецик С. П. Індивідуалізація навчально-пізнавальної діяльності учнів при вивченні фізики в старшій школі Педагогічний альманах: Збірник наукових праць / редкол. В.В. Кузьменко (голова) та ін. – Херсон: РПО, 2010. – Випуск 7. – 292 с.
3. Селевко Г. К. Педагогические технологии на основе дидактического и методического усовершенствования УВП. - М.: НИИ школьных технологий, 2005. - 288 с.